

Številka: 00104-70/2018/5

Datum: 7. 2. 2018

Odgovor na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa glede odstranjanja socialistične miselnosti in spodbujanju podjetništva kot vrednote

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije mag. Branko Grims je na Vlado Republike Slovenije naslovil naslednje vprašanje glede odstranjanja socialistične miselnosti in spodbujanju podjetništva kot vrednote:

»V Sloveniji se še petindvajset let po uvedbi nove ustave soočamo z dejstvom, da je zakoreninjena socialistična miselnost v šolstvu in državnih institucijah ena največjih ovir za spodbujanje podjetništva kot vrednote in s tem za hitrejši razvoj. Absurd tega je, da se vedno znova kot »rešitev« za probleme, ki jih povzročata preveč socialistične miselnosti, vsiljuje še več socializma. Razvojno je to slepa ulica in danes nas prehitevajo države kot so Češka, Poljska, Slovaška in Madžarska, ki so bile nekoč razvojno daleč za nami.

Samo uspešno podjetništvo je lahko podlaga za hitrejši razvoj. Zato je nujno spodbujati podjetništvo kot vrednoto.

V zvezi s tem Vlado Republike Slovenije sprašujem naslednje:

1. Katere ukrepe bo uporabila Vlada Republike Slovenije, da se čim bolj odstrani socialistična miselnost v šolstvu in državnih institucijah tako, da bodo vzpostavljeni pravi temelji za spodbujanje podjetništva kot vrednote?»

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:

Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da je že v osnovni šoli eden izmed ključnih ciljev izobraževanja razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca. Z drugačnimi pristopi poučevanja krepimo ključno kompetenco za uspešno življenjsko pot: samoiniciativnost in podjetnost. Gre za področje, ki je transverzalno, prečno in kot tako kompleksno ter večpomensko in prepleteno z mnogimi drugimi področji tako znotraj izobraževanja kot zunaj njega (gospodarstvu, trg dela, zaposlovanju, lokalnem okolju). Ministrstvo, pristojno za izobraževanje zelo intenzivno in na različne načine spodbuja podjetnost, s številnimi projekti, povezovanjem pomembnih akterjev, s spodbujanjem odpiranja učnih okolij, in ne nazadnje tudi z 9 milijoni Evropskih sredstev.

Ob tem se je dodatno že sedaj spodbudilo in sofinanciralo naslednje projekte:

- Mednarodni projekt **YOUTH START**, ki je namenjen razvoju modela kompetenc podjetnosti, promociji in spodbujanju teh kompetenc tako na ravni učitelja kot učenca v osnovni in srednji šoli. Uvaja se prilagojen avstrijski model 12 izzivov, ki se testirajo v okviru rednega kurikulumu. Izvajalec Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo in šport in Šola ravnateljev, vključuje 21 OŠ, 19 gimnazij, več kot 2500 učencev in dijakov. Gre za najboljše projekt uvajanja kompetenc podjetnosti na mednarodni ravni, zato je projekt tudi case study za EQF v nastajanju. Na mednarodni ravni so naši partnerji Portugalska, Avstrija, Danska in Luksemburg. Ob koncu 2018 bo znana primerljivost in uspešnost modela.
- **Sofinanciral se je Projekt Vrata odpiram sam (zaključen leta 2016)**, namenjen je bil razvoju modela informiranja in svetovanja v poklicnem izobraževanju v

povezavi s promocijo poklicev, ki vključuje elemente načrtovanja in vodenja kariere mladih. Omenjeni model je razvijal promocijo poklicnega in strokovnega izobraževanja kot del svetovanja in informiranja mladih o poklicih in nadaljnjih možnostih izobraževanja in zaposlovanja. (izvajalec CPI s podporo CEED, 3 šolski centri, 98 dijakov v sklopu četrtega maturitetnega predmeta).

- **Sofinanciral se je projekt CENTRES (zaključen leta 2015)**, ki je bil namenjen spodbujanju modelov in metodologije, ki jih je mogoče uporabiti v šolah in drugih organizacijah za podjetniško izobraževanje ter tako razvijati ustvarjalne in podjetniške veščine učencev. Ob tem pa spodbujati načine, kako povezati ustvarjalne podjetnike in podjetja s šolami ter omogočiti učencem praktične poslovne priložnosti v kreativni industriji. Izvajalec je bil British council in CEED, 5 srednjih šol, 120 gimnazijcev).

Vlada Republike Slovenije je preko SPIRIT Slovenija izvajala tudi program Spodbujanje ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti pri mladih, kjer so bile aktivnosti usmerjene v razvoj kompetenc pri osnovnošolcih, srednješolcih in pedagogih. Tako so v spodbujene aktivnosti na osnovnošolski ravni potekale v 22 osnovnih šolah z 942 osnovnošolci, na ravni konzorcijev srednjih in osnovnih šol je bilo podprtih 41 aktivnosti z 1646 udeleženci in v okviru 10 večdnevni usposabljanj pedagogov z 153 dijaki. V sodelovanju z Javnim skladom RS za podjetništvo je bilo podprtih tudi 10 ekip dijakov za nadaljnji razvoj njihovih poslovnih idej. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je za te aktivnosti v letu 2017 namenilo 200.000 EUR.

Največji projekt v izobraževanju pa je namenjen prav spodbujanju podjetnosti. V okviru javnega razpisa je bil v letu 2017 zbran konzorcij, ki združuje 120 osnovnih šol, gospodarstvo, mladinski sektor in področje raziskav in znanosti. Vrednost projekta je 3,3 milijona EUR.

V okviru javnega razpisa za gimnazije sta ravno tako v teku izbora projekta, ki združuje 70 gimnazij (kar je 90 odstotkov) in gospodarstvo, mladinski sektor in področje raziskav in znanosti.

V obeh projektih se bo spodbujalo podjetnost z razvojem modela, ki se bo vsako leto evalviral, revidiral in nadgrajeval.

Za spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti ter s tem povezane podjetnosti pri mladih so namreč bistvene spretnosti in osebne lastnosti za vse življenje. Sposobnost zaznavanja problemov in priložnosti, ustvarjalnost in lateralno mišljenje, inovativnost, sposobnost kritičnega mišljenja, empatičnega ravnanja, reševanja problemov so ključne kompetence pri spodbujanju podjetnosti. Učenje teh razsežnosti ni enostavno in zahteva drugačen pristop od obstoječih modelov. Pri procesu učenja je namreč potrebno mlade soočiti s situacijami, ki nimajo jasnih enoznačnih odgovorov, in jih spodbuditi k nenehnemu učenju s preizkušanjem rešitev v realnih situacijah. Ob tem se posebno pozornost nameni preizkušanju ustvarjalnih in inovativnih rešitev v realnem družbenogospodarskem okolju. Učni proces je zato treba deloma izločiti iz uravnavanega okolja šolskega sistema ter omogočiti mladim pridobivanje izkušenj z interakcijo z zunanjim, pogosto nepredvidljivim in hitro spreminjajočim se svetom. Ravno to Vlada Republike Slovenije spodbuja z omenjenimi projekti.

Prav tako pa Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da v okviru svojih pristojnosti vzpodbuja in izvaja projekte, ki so usmerjeni v izboljševanje podpornega okolja za podjetništvo, v pripravo boljše zakonodaje in v odpravo administrativnih ovir. V tem okviru je nastala tudi aplikacija »ENOTNA ZBIRKA UKREPOV za boljše zakonodajno in poslovno okolje«, ki uporabniku na enem mestu nudi pregled ukrepov in nadzor nad realizacijo ukrepov za boljše zakonodajno in poslovno okolje. Uporabnik lahko na enem mestu pridobi dodatne informacije o odzivnosti

posameznega ministrstva v zvezi z ukrepi s področja, ki ga ministrstvo pokriva. [Enotna zbirka ukrepov](#) predstavlja zaveze Vlade Republike Slovenije s konkretnimi opredelitvami ukrepov, predlogi rešitev, nosilci ter roki realizacije. Ukrepi so poenoteni in izhajajo iz štirinajstih strateških dokumentov/virov, ki so smiselno združeni po šestnajstih področjih, s katerimi se zasleduje cilj dviga konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Za uvajanje sprememb in drugačno miselnost pa je pomembno tudi usposabljanje, čemur je prav tako namenjena posebna pozornost. V okviru Ministrstva za javno upravo deluje posebna organizacijska enota - Upravna akademija, namenjena organizaciji in izvedbi programov usposabljanja in izpopolnjevanja. Osnovno poslanstvo Upravne akademije je namreč usposabljanje javnih uslužbencev in skrb za povečevanje in izboljšanje njihovih kompetenc za bolj učinkovito delo. Oziroma za izvajanje nalog uprave na način, da bodo uporabniki storitev uprave prejeli ustrezne, kakovostne in pravočasne informacije in storitve. Tako je na primer Upravna akademija v letu 2017 izvedla 538 dogodkov, ki se jih je udeležilo več kot 13.000 udeležencev. Posebej velja poudariti, da se v okviru vseh usposabljanj, ki jih Upravna akademija organizira, stremi k temu, da se v javni sektor iz podjetniškega sveta prenašajo tiste vrednote, ki so ključne za razvoj in napredek. Glavni nosilci sprememb v vsakem okolju so vodje, zato je bil tudi program za usposabljanje vodij v letu 2017 posodobljen. V vsebino programa so tako vključena funkcionalna znanja za učinkovito vodenje, poudarek pa je na vrednotah, kot so: racionalna raba virov, prevzemanje odgovornosti za odločitve in lastno delo, inovativnost, timsko delo, projektno vodenje, kreativno reševanje problemov, etika in integriteta ter transparentnost. Program večinoma soustvarjajo udeleženci, saj je precejšen del namenjen izmenjavi mnenj, izkušenj in dobrih praks. Izvajalci programa s tem vedno bolj prevzemajo vlogo moderatorjev. Že od leta 2003 je del programa za najvišje vodilne tudi srečanje z vidnimi gospodarstveniki, kar bo praksa tudi v prihodnje.

Ta Vlada je tudi prva, ki je pričela sistematično uvajati inovativnost v javno upravo. Leta 2015 je bil oblikovan program Partnerstvo za spremembe, ki je program inovativnega sodelovanja med zaposlenimi v slovenskem javnem in zasebnem sektorju s ciljem izmenjave zaposlenih, prenosa in uporabe dobrih idej, praks in uporabnih rešitev. Vsako leto potekajo izmenjave zaposlenih med podjetji in organi državne uprave, sodelovalni procesi reševanja izzivov in delavnice, z namenom krepitve veščin. Program je tudi mednarodno prepoznan kot ena najbolj inovativnih praks v javnem sektorju v državah OECD in prispeva k večjemu medsebojnemu razumevanju obeh sektorjev, ruši stereotipe in krepi podjetniško miselnost ter čustveno inteligenco.

V zvezi z izboljšanjem učinkovitosti javnega sektorja je Vlada Republike Slovenije na seji dne 29. aprila 2015, sprejela Strategijo razvoja javne uprave 2015–2020, potrdila pa je tudi Politiko napredka in kakovosti sodobne javne uprave. Strategija razvoja javne uprave 2015–2020 je enovit krovni strateški dokument, ki predstavlja usmeritve razvoja v naslednjih šestih letih. Temeljni cilji strategije so usmerjeni v kakovost in učinkovitost, transparentnost in odgovornost javne uprave.

V zvezi z učinkovitejšim upravljanjem s človeškimi viri, kot pomembnim vsebinskim sklopom Strategije razvoja javne uprave, je Ministrstvo za javno upravo že pripravilo predlog novele Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki ohranja koncept enotnega plačnega sistema javnega sektorja za vse proračunske uporabnike, pri čemer pa v večji meri prilagaja pravila delovanja plačnega sistema specifični posamezne dejavnosti oziroma poklica. Poglavitne rešitve predloga zakona se nanašajo na večjo fleksibilnost pri določanju plač in odpravo avtomatizmov pri določanju plače. Večja fleksibilnost se zagotavlja pri določanju plače na ravni posameznega javnega uslužbenca v odvisnosti od rezultatov dela. V povezavi z nagrajevanjem nadpovprečnih javnih uslužbencev je določena možnost začasnega povišanja plače teh javnih uslužbencev glede na uspešnost njihovega dela ob hkratni možnosti zadržanega napredovanja v primeru nedoseganja pričakovanih rezultatov. Prav tako je pripravljen predlog novele Zakona o javnih uslužbencih. Spremembe Zakona o javnih uslužbencih sledijo načelom in standardom

uslužbenskega sistema in zasledujejo boljšo učinkovitost in poenostavitve poslovanja ter hitreje prilagajanje potrebam delovnega procesa.

Z namenom uresničevanja zastavljenih ciljev Strategije javne uprave se bo na Ministrstvu za javno upravo v okviru operacije »Učinkovito upravljanje zaposlenih« postopno izvajal projekt Vzpostavitev kompetenčnega modela v državni upravi. Cilj vzpostavitve kompetenčnega modela je določitev kompetenc, vzpostavitev sistema prepoznavanja in presojanja kompetenc pri posamezniku, sistema pridobitve manjkajočih kompetenc in nadgradnje potrebnih kompetenc zaposlenih. Vse to pa bo prispevalo k dvigu usposobljenosti ter izboljšanju in razvoju ključnih kompetenc zaposlenih. Hkrati pa bo vplivalo na razvoj naravnane organizacijske kulture, promocijo vrednot ter razvoj kulture vodenja.

Upošteva je navedeno Vlada republike Slovenije ocenjuje, da izvaja in vzpodbuja potrebne ukrepe za spremembo miselnosti v upravi in za drugačne pristope k opravljanju nalog. S poudarkom na usmerjenosti k uporabnikom po ustrezno krepi tudi temelje za spodbujanje podjetništva kot vrednote.